

รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน
The Educational Management Model for Short-Course Students to Enhance
the Entrepreneurial Competency of Bangsaen Technical College

จური ทัพวงษ์¹, ปวริศา จรดล² และ นภาพรณ ัญญา³

Juree Tupwong¹, Pawarisa Choradon² and Napaporn Tunya³

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Curriculum and Instruction Graduate School of Western University, Thailand

Corresponding Author E-mail: ¹juree.thapwong@gmail.com

Retrieved: September 18, 2023; Revised: March 26, 2024; Accepted: March 27, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา กำหนด 4 ตอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 36 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน และทำการสุ่มอย่างง่าย และครูฝึกสถานประกอบการ จำนวน 14 คน ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จำนวน 280 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบรายงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พบว่า มี 4 แนวทาง
- 2) รูปแบบที่สร้างขึ้นมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 2.1) การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน 2.2) กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน 2.3) การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ 2.4) การติดตามและประเมินผลผู้เรียน
- 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า 3.1) ความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมทดลองใช้รูปแบบภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, $S.D = 0.35$) 3.2) ความรู้ ความเข้าใจของผู้ร่วมกิจกรรมทดลองใช้รูปแบบ ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, $S.D = 0.47$)
- 4) ผลการประเมินการใช้รูปแบบ พบว่า 4.1) ผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น สรูป

ภาพรวมสมรรถนะ จำนวนผู้เรียนที่ผ่านการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 95.95 4.2) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบ ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $S.D = 0.40$)

คำสำคัญ: รูปแบบ; ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน; เสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study and survey the Educational Management Model for Short-Course Students to Enhance the Entrepreneurial Competency of Bangsaen Technical College 2) to develop the Educational Management Model for Short-Course Students to Enhance the Entrepreneurial Competency of Bangsaen Technical College 3) to experiment the Educational Management Model for Short-Course Students to Enhance the Entrepreneurial Competency of Bangsaen Technical College 4) to assess the Educational Management Model for Short-Course Students to Enhance the Entrepreneurial Competency of Bangsaen Technical College. This research proceeds by the research and development 4 steps. The sample group were 36 teachers by Krejcie and Morgan and simple random sampling, 14 trainers in company and 280 short course students by purposive sampling. The research tools were questionnaires, interviews, and report forms. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results were concluded as follows:

1) The results to study short course students education management in overall was at moderate level. And results to survey the Educational Management Model for Short-Course Students has 4 guidelines.

2) The model has four components as follows: 2.1) teachers' competency development, 2.2) the process of students' competency enhancement, 2.3) the curriculum development with establishment and 2.4) the monitoring and evaluation of students.

3) The results of the experiment found that 3.1) the participants with the activities of Model satisfaction were at the highest level ($\bar{X} = 4.64$, $S.D. = 0.35$), 3.2) the knowledge and understanding of the participants were at the high level ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = 0.47$)

4) The results to assess the Educational Management Model found that 4.1) the students' competency in overall were 95.95 percentage, 4.2) the students' satisfaction in the Educational Management Model in overall were at the highest level ($\bar{X} = 4.60$, $S.D. = 0.40$).

Keywords: Model; Short Course Students; Enhance the Entrepreneurial Competency

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2561) กล่าวว่า การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกแผนการเรียนและวิธีการศึกษาตามศักยภาพ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ด้อยการศึกษามีโอกาสเข้า

มาศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิตตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดแล้วเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาทักษะวิชาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันนั้นแตกต่างไปจากการพัฒนาหลักสูตรทั่วไป จะต้องมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคนทุกช่วงวัย สร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนทุกกลุ่มได้เข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน เปิดสอนในประเภทวิชาที่หลากหลาย เป็นการเสริมสร้างศักยภาพกำลังคนอาชีวศึกษา สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2558) ได้นำเสนอว่า ที่ผ่านมาการผลิตกำลังคนระดับอาชีวศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ และชุมชนทั้งด้านสาขาอาชีพ ทักษะวิชาชีพ ความสามารถในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่สามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ทันทีและในสาขาที่ขาดแคลน ข้อมูลจำนวนผู้ว่างงานที่มีสัดส่วนมากกว่าจำนวนที่ขาดแคลนในทุกระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ตะวัน เทวอักษร (2559) ที่กล่าวไว้ว่า การจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะพร้อมก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องของทุกคนในสังคม จะยกให้ใครกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งรับผิดชอบไม่ได้ ผู้ปกครอง หน่วยงาน ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ควรมาร่วมเป็นภาคีเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในท้องถิ่นของตนเอง และ ธีระ รุญเจริญ (2558) พบว่า การศึกษาไทยไม่มาจากการประเมินทั้งภายในและภายนอกประเทศปรากฏว่าผลการจัดการศึกษาของไทยด้านคุณภาพไม่ได้ตามเป้าหมาย เมื่อเทียบกับงบประมาณที่ใช้ไป ทั้งนี้เกิดวิกฤติจากนโยบายของผู้นำทางการศึกษา การจัดการจัดการเรียนการสอน การบริหารและจัดการการศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมของเครือข่ายความร่วมมือ สุดท้ายคือวิกฤติทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการเรียนที่ไม่เอื้อทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

วิทยาลัยเทคนิคบางแสน เดิมชื่อว่า วิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี พ.ศ. 2534 ประกาศยกฐานะเป็นวิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี ต่อมา พ.ศ. 2560 เปลี่ยนชื่อเป็น วิทยาลัยเทคนิคบางแสน วิทยาลัยเทคนิคบางแสนจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานตามนโยบาย และพันธกิจของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาวิชาชีพให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาประเทศ ตอบสนองนโยบายของภาครัฐ ซึ่งกำหนดกรอบในการพัฒนาวิชาชีพให้มีความครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพระยะสันเป็นการพัฒนาวิชาชีพให้กับประชาชน ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเพื่อเสริมสร้างการเป็นผู้ประกอบการ เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษาหรือฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันเมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถเป็นผู้ประกอบการได้โดยการดำเนินการต่าง ๆ เปิดโอกาสให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผลการดำเนินงาน แต่ที่ผ่านมายังมีปัญหาค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดความร่วมมือในการจัดการศึกษาของภาคส่วนต่าง ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาแล้วไปต่อยอดเป็นผู้ประกอบการน้อยมากหรือไม่สามารถเป็นผู้ประกอบการได้ อาจเป็นเพราะปัญหาอุปสรรค ด้านการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน ด้านกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน ด้านพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ และด้านการติดตามและประเมินผลผู้เรียน ดังเช่นปัญหาการดำเนินงานที่พบจากผลการวิจัยของ จินตนา ไทธานี (2559) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนฝึกอาชีพในศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) ด้านส่วนตัว ควรสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อหรือผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระ 2) ด้านอาชีพ ต้องการให้หน่วยงานของรัฐรับคนจากศูนย์ไปทำงานยังสถานประกอบการต่าง ๆ 3) ด้านสังคม ควรมีการติดต่อประสานงานกลุ่มอาชีพหรือดูงานด้านอื่น ๆ ตลอดจนให้นักศึกษาได้ฝึกงาน เพื่อใช้เสริมประสบการณ์หรือประยุกต์กับอาชีพพัฒนาเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นนท์ อนันกุล (2560) วิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าปัญหาด้านรายละเอียดของหลักสูตรการเรียนไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน การฝึกปฏิบัติงานจริงใน

สถานประกอบการน้อยผู้สำเร็จการศึกษาไม่สามารถเป็นผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านปัญหาด้านการวัดและประเมินผล การติดตามและประเมินผลไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง

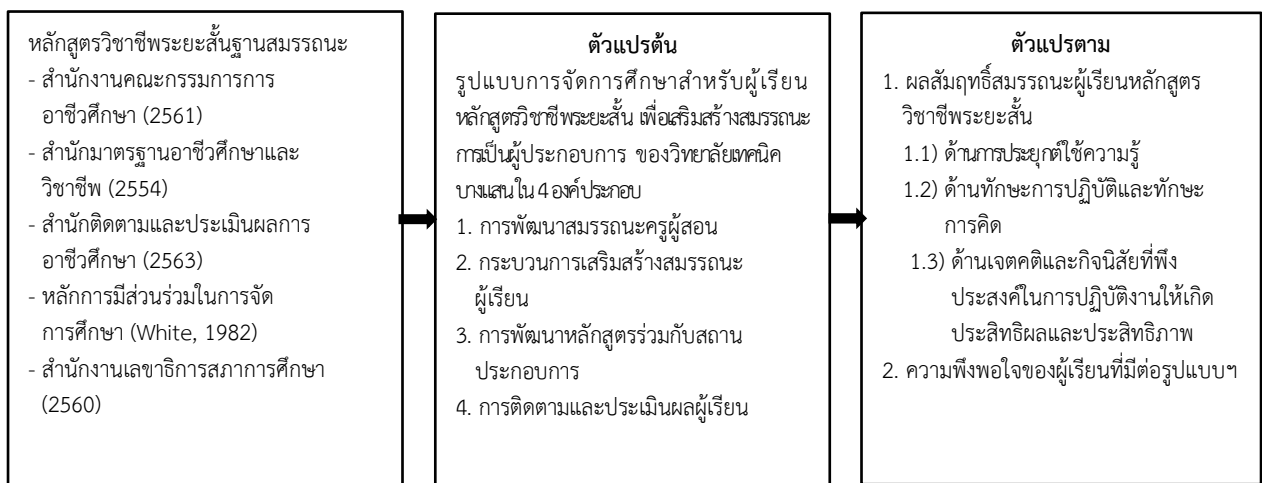
จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ โดยดำเนินการศึกษาด้านหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันสมรรถนะของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2561) สำนักมาตรฐานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2554) สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา (2563) หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของ ไวท์ (White, 1982) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) กล่าวถึง คุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพเป็นกรอบสมรรถนะและมาตรฐานสำหรับผู้ผ่านการเรียน หรือการฝึกอบรมแบบฐานสมรรถนะ จะต้องมียุทธศาสตร์ 3 องค์ประกอบ คือ 1) ทักษะในการทำงาน 2) ความรู้ความเข้าใจงานที่ทำ และ 3) กิจนิสัยหรือเจตคติในการทำงาน เพิ่มวิธีการเรียนรู้ (Learn how to learn) ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) จากการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ ที่มีความทันสมัยทันกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และบทบาทในการจัดการเรียนรู้จากครูผู้สอน (Teacher) ที่เป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อเรียนรู้เนื้อหาโดยอาศัยวิธีการที่หลากหลาย ดังนั้นผู้วิจัยได้กำหนดการวิจัยเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน จากครูผู้สอน และทำการสัมภาษณ์ แนวทางของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ยกร่างเป็นรูปแบบ ได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน 2) กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน 3) การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ 4) การติดตามและประเมินผลผู้เรียน ตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับ ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบ ใน 4 องค์ประกอบ กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ครูผู้สอน ผู้เรียน ครูฝึกสถานประกอบการที่มีส่วนในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมในการทดลองใช้รูปแบบและประเมินตนเองด้านความรู้ ความเข้าใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการทดลองใช้ ตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบ โดยทำการประเมินผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน และความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาและพัฒนารูปแบบกระบวนการวิจัยที่ผู้วิจัยนำเสนอจะช่วยเหลือแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ ส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน และเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ มีทักษะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีสมรรถนะเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการได้ สอดคล้องกับพันธกิจของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน ที่ได้กำหนดไว้คือ ส่งเสริมและพัฒนาการอาชีวศึกษาและการอบรมวิชาชีพให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน รวมทั้งปัจจุบันวิทยาลัยยังไม่มีรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน ที่เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญเพื่อพัฒนารูปแบบ อันจะเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงการบริหาร ในเชิงวิชาการ และเชิงวิชาชีพ พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เสริมสร้างการเป็นผู้ประกอบการ และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน จำนวน 40 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน จำนวน 36 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and morgan) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตอนที่ 2 พัฒนาและประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แนวทางของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน โดยดำเนินกิจกรรมภายใต้ 4 องค์ประกอบ

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน จำนวน 40 คน ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน จำนวน 7 รายวิชา 2 รุ่น ๆ ละ 20 คน รวมจำนวนผู้เรียนทั้งสิ้น 280 คน ได้แก่ สาขาศึกษาศาสตร์ 3 รายวิชา(จัดช่อดอกไม้แบบสากล, การตัดผมชายขั้นพื้นฐาน, เทคนิคการตัดผมชาย) สาขาผ้าและเครื่องแต่งกาย 2 รายวิชา (ตัดเย็บเสื้อผ้าชาย, ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี) และสาขาอาหารและโภชนาการ 2 รายวิชา (ขนมอบตามเทศกาล, เบเกอรี่เพื่อการค้า) และครูฝึกในสถานประกอบการจำนวน 14 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน จำนวน 36 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and morgan) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) สำหรับผู้เรียน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน จำนวน 280 คน และครูฝึกในสถานประกอบการจำนวน 14 คน ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน จำนวน 7 รายวิชา 2 รุ่น ๆ ละ 20 คน รวมจำนวนผู้เรียนทั้งสิ้น 280 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอน จำนวน 30 คน ที่วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทราซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกัน ได้ค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.962

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน แบบสัมภาษณ์ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

3. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมในการทดลองใช้ ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครู จำนวน 30 คน ที่วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทราซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกัน ได้ค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.829

5. แบบประเมินตนเองด้านความรู้ ความเข้าใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการทดลองใช้รูปแบบ ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับครู จำนวน 30 คน ที่วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทราซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกัน ได้ค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.870

6. แบบรายงานผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติและทักษะการคิด ด้านเจตคติและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

7. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีต่อรูปแบบ โดยแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 นำ

แบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครู จำนวน 30 คน ที่วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทราซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกัน ได้ค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.915

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามครูผู้สอน ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน จำนวน 36 คน และผลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แนวทางของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ดำเนินการในช่วงเดือน สิงหาคม 2565 ก่อนเริ่มดำเนินการสร้างรูปแบบ

ตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบ และประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบ ดำเนินการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ จากแบบสอบถามสภาพและการสัมภาษณ์แนวทางของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ในตอนที่ 1 นำมายกร่างรูปแบบ โดยจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้ 4 องค์ประกอบ นำร่างรูปแบบที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ดำเนินการในช่วงเดือน กันยายน 2565

ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบ โดยดำเนินกิจกรรมภายใต้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทดลอง คือ ครูผู้สอนจำนวน 36 คน องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทดลอง คือ ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น 150 ชั่วโมง จำนวน 7 รายวิชา 2 รุ่น ๆ ละ 20 คน รวม 280 คน องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทดลอง คือ ครูผู้สอนจำนวน 36 คน ครูฝึกในสถานประกอบการ จำนวน 14 คน องค์ประกอบที่ 4 การติดตามและประเมินผลผู้เรียน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทดลอง คือ ครูผู้สอนจำนวน 36 คน ผู้วิจัยประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมในการทดลองใช้ และประเมินตนเองด้านความรู้ ความเข้าใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการทดลองใช้ ดำเนินการในช่วงเดือน ตุลาคม 2565 ถึง มกราคม 2566

ตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบ 1) ประเมินผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติและทักษะการคิด ด้านเจตคติและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ 2) ความพึงพอใจของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีต่อรูปแบบ ดำเนินการในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ 2566

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและแนวทางของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนารูปแบบ และประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้รูปแบบ ใช้การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินผลการใช้รูปแบบ ผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียนวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบ ใช้การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาศัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปสภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาศัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน (n=36)

ด้าน	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับ
1	การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน	2.86	0.16	ปานกลาง	4
2	กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน	2.90	0.16	ปานกลาง	2
3	การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ	2.89	0.07	ปานกลาง	3
4	การติดตามและประเมินผลผู้เรียน	2.94	0.45	ปานกลาง	1
ค่าเฉลี่ยรวม		2.90	0.18	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า สภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาศัน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.90$, S.D.=0.18) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 4 ด้านการติดตามและประเมินผลผู้เรียน ($\bar{X}=2.94$, S.D.=0.45) รองลงมา ได้แก่ ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน ($\bar{X}=2.90$, S.D.=0.16) ด้านที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ ($\bar{X}=2.89$, S.D.=0.07) และด้านที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน ($\bar{X}=2.86$, S.D.=0.16) ตามลำดับ และแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาศัน พบว่า มี 4 แนวทาง คือ 1) การพัฒนา สมรรถนะครูผู้สอน 2) กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน 3) การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ 4) การติดตามและประเมินผลผู้เรียน

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ องค์ประกอบที่ 4 การติดตามและประเมินผลผู้เรียน และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมการทดลองใช้รูปแบบ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ความรู้ ความเข้าใจของผู้ร่วมกิจกรรมทดลองใช้รูปแบบ ทั้ง 4 องค์ประกอบ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สรุปผลดังตารางที่ 2 และ ตารางที่ 3

ตารางที่ 2 สรุปความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมในการทดลองใช้รูปแบบทั้ง 4 องค์ประกอบ

ด้าน	รายการ	ผู้ร่วมกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1	การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน	n=36	4.63	0.54	มากที่สุด	3
2	กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน	n=280	4.60	0.45	มากที่สุด	4
3	การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ	n=50	4.66	0.49	มากที่สุด	2
4	การติดตามและประเมินผลผู้เรียน	n=36	4.68	0.27	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม			4.64	0.35	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมการทดลองใช้รูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, $S.D = 0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การติดตามและประเมินผลผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, $S.D = 0.27$) รองลงมาได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, $S.D = 0.49$) และการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, $S.D = 0.54$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 สรุปความรู้ ความเข้าใจของผู้ร่วมกิจกรรมทดลองใช้รูปแบบ ทั้ง 4 องค์ประกอบ

ด้าน	รายการ	ผู้ร่วมกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ	ลำดับ
1	การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน	n=36	4.38	0.42	มาก	1
2	กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน	n=280	4.27	0.46	มาก	2
3	การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ	n=50	4.25	0.48	มาก	3
4	การติดตามและประเมินผลผู้เรียน	n=36	4.22	0.54	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม			4.28	0.47	มาก	

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า ความรู้ ความเข้าใจของผู้ร่วมกิจกรรมการทดลองรูปแบบ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, $S.D = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ได้แก่ การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $S.D = 0.42$) รองลงมาได้แก่ กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, $S.D = 0.46$) และ การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, $S.D = 0.48$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ปีการศึกษา 2565 จำนวนผู้เรียนที่ผ่านการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 95.95 2) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สรุปผลดังตารางที่ 4 และ ตารางที่ 5

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ปีการศึกษา 2565

ที่	รายวิชา	จำนวนผู้เรียน (คน)	การประยุกต์ใช้ความรู้		ทักษะปฏิบัติและทักษะการคิด		ด้านเจตคติและกิจนิสัยที่พึงประสงค์		เฉลี่ยร้อยละ
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1	จัดช่อดอกไม้แบบสากล	40	38	95.00	38	95.00	39	97.50	95.83
2	การตัดผมชายขั้นพื้นฐาน	40	39	97.50	39	97.50	38	95.00	96.67
3	เทคนิคการตัดผมชาย	40	37	92.50	38	95.00	39	97.50	95.00
4	ตัดเย็บเสื้อผ้าชาย	40	37	92.50	38	95.00	38	95.00	94.17
5	ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี	40	38	95.00	38	95.00	39	97.50	95.83
6	ชมมอบตามเทศกาล	40	39	97.50	38	95.00	39	97.50	96.67
7	เบเกอรี่เพื่อการค้า	40	39	97.50	39	97.50	39	97.50	97.50
ค่าร้อยละเฉลี่ยรวม		280	267	95.36	268	95.71	271	96.79	95.95

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ปีการศึกษา 2565 ที่ผ่านการประเมิน ภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 95.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ผ่านการประเมินคิดเป็นร้อยละ 95.36 ด้านทักษะปฏิบัติและทักษะการคิด ผ่านการประเมินคิดเป็นร้อยละ 95.71 ด้านเจตคติและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน ผ่านการประเมินคิดเป็นร้อยละ 96.79

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน (n=280)

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยกำหนดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	4.50	0.80	มากที่สุด	10
2	การมีส่วนร่วมของสถานประกอบการทำให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ	4.63	0.59	มากที่สุด	3
3	การเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	4.59	0.70	มากที่สุด	8
4	สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เกี่ยวกับเนื้อหาของรายวิชาที่เรียน	4.60	0.73	มากที่สุด	6
5	สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคและการเรียนรู้เพื่อการเป็นผู้ประกอบการได้	4.57	0.68	มากที่สุด	9
6	สามารถประยุกต์ใช้ความรู้วางแผนการเรียนและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.65	0.47	มากที่สุด	2
7	มีทักษะในการใช้เหตุผลเพื่อการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหา	4.62	0.69	มากที่สุด	5
8	มีทักษะใหม่ ๆ จากการฝึกปฏิบัติจริงในรายวิชาที่เรียน/ในสถานการณ์จริง	4.68	0.66	มากที่สุด	1
9	สามารถสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและนำมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ	4.62	0.65	มากที่สุด	4
10	ปฏิบัติงานสำเร็จตามกำหนด ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ	4.59	0.57	มากที่สุด	7
ค่าเฉลี่ยรวม		4.60	0.40	มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีทักษะใหม่ ๆ จากการฝึกปฏิบัติจริงในรายวิชาที่เรียน/ในสถานการณ์จริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D = 0.66) รองลงมาได้แก่ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้วางแผนการเรียนและการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D = 0.47) และ การมีส่วนร่วมของสถานประกอบการทำให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D = 0.59) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พบว่า มี 4 แนวทาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพเพิ่มขึ้นด้านความรู้และทักษะ ความสามารถในการงานอาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์ศักดิ์ ย้อยเสริมสุข (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเพื่อเพิ่มศักยภาพการประกอบอาชีพของบุคลากรในอุตสาหกรรมยนต์ทั่วไป พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาที่กำหนดขึ้นเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ และทำการวัดและประเมินผลร่วมกัน ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าของสถานประกอบการ ครูผู้สอน ผู้ชำนาญงาน และผู้จบการศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมากที่สุด ดังที่ทิศนา ขัมมณี (2560) ที่กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษานับเป็นประเด็นสำคัญเร่งด่วนที่จำเป็นต้องมี

การดำเนินการกันอย่างจริงจังในทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะในองค์ประกอบที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์และคุณภาพของผู้เรียน คือ ครู หลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ นนท อนันกุล (2560) ได้ศึกษา การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการจัดการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันและปัญหาด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ องค์ประกอบที่ 4 การติดตามและประเมินผลผู้เรียน และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ องค์ประกอบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรืองแสง ห้าสกุล (2559) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารหลักสูตรระยะสั้น โดยใช้โมเดลฝึกอบรมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบมี 5 องค์ประกอบ 1) กำหนดคณะกรรมการบริหารหลักสูตร 2) วางแผนการใช้หลักสูตร 3) ดำเนินการใช้หลักสูตร 4) ประเมินผลการใช้หลักสูตร และ 5) ติดตามผลการดำเนินการตามโครงการ และผลการวิจัยของ ทศนีย์ บุญมาภิ (2562) ที่ได้ศึกษารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า มีองค์ประกอบต่าง ๆ 5 ส่วน คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ สาระสำคัญของรูปแบบ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้และ เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมการทดลองใช้รูปแบบ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ความรู้ ความเข้าใจของผู้ร่วมกิจกรรมทดลองใช้รูปแบบ ทั้ง 4 องค์ประกอบ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้เพราะการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ไปทดลองใช้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีวิธีการที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ ย้อยเสริมสุข (2559) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเพื่อเพิ่มศักยภาพการประกอบอาชีพของบุคลากรในอุ้มอมนยนต์ทั่วไป พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาที่กำหนดขึ้น เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ชำนาญงาน และผู้จบการศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจินต์ วั่งใหม่ (2561) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาแบบศูนย์ฝึกวิชาชีพพระยะสันเพื่อชุมชน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ ครูผู้สอนและบุคลากรเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจต่อการพัฒนามากที่สุด ผลสัมฤทธิ์ภายหลังฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนทั่วไปมีผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากที่สุดที่ระดับร้อยละ 90.67

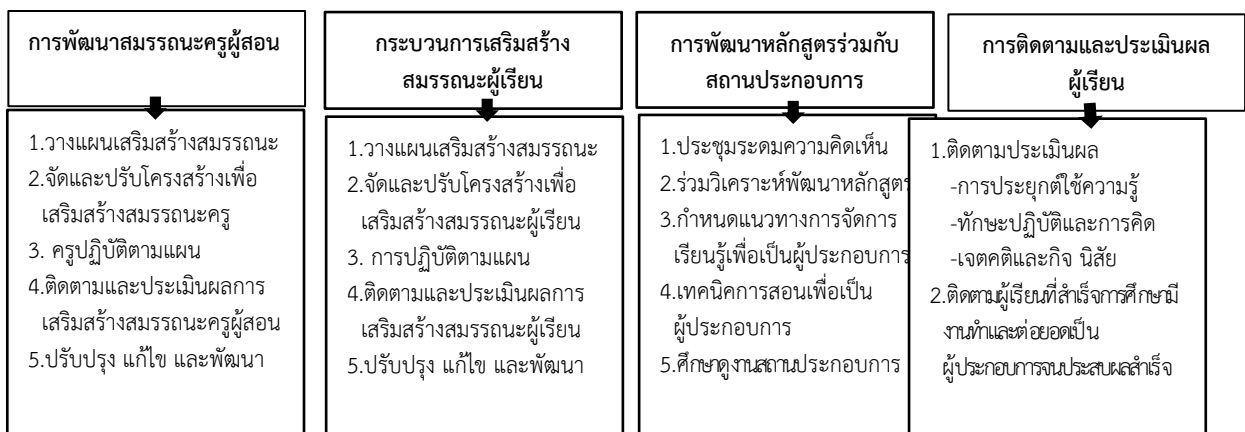
4. ผลการประเมินการใช้รูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า 4.1) ผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ปีการศึกษา 2565 สรุปภาพรวมสมรรถนะผู้เรียนที่ผ่านการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 95.95 4.2) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นที่มีองค์ประกอบของรูปแบบและ กิจกรรมสำหรับการทดลองใช้รูปแบบมีความเหมาะสม มีกระบวนการพัฒนารูปแบบอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สตรีกแลนด์ (Strickland, 2006) การพัฒนารูปแบบ ซึ่งเรียกว่า “ADDIE MODEL” ประกอบด้วย การวิเคราะห์ (Analysis) การออกแบบ (Design) การพัฒนา (Development) การนำไปทดลองใช้ (Implement) และการประเมินผล (Evaluation) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วศินี รุ่งเรือง (2560) ที่ได้ศึกษาการประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก พบว่า สมรรถนะผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์และด้านสมรรถนะวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์และคุณภาพของผู้เรียน คือ ครู หลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล จากการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ เอกสาร ผลงานวิจัย การรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้เรียนในทุกระดับ การศึกษา ด้อยคุณภาพทั้งทางด้านการนำความรู้และทักษะที่ตนได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งก็คือ “ความสามารถเชิงสมรรถนะ” ดังนั้นหลักการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกแผนการเรียนและวิธีการศึกษาตามศักยภาพ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ด้อยทางการศึกษามีโอกาสเข้ามาศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต ซึ่งปัจจุบันแนวทางการพัฒนาหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะเป็นการพัฒนาหลักสูตรแบบฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพ โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ในแต่ละองค์ประกอบต้องมีการกำหนดรายละเอียดเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้สามารถเป็นผู้ประกอบการได้ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลจากสภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน สมรรถนะผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ ตลอดจนการติดตามประเมินผล เพื่อให้สภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นอยู่ในระดับสูงขึ้น

1.2 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน เป็นรูปแบบที่ดี ควรดำเนินการตามขั้นตอนของรูปแบบอย่างต่อเนื่อง

1.3 สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ วางแผนและเตรียมจัดทำกิจกรรมเพื่อนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ

1.4 การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา ไทธานี. (2559). แรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ตะวัน เทวอักษร. (2559). สร้าง “ทักษะ” ให้ผู้เรียนพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: คอมฟอร์ม.
- ทิตนา แหมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ บุญมาภิ. (2562). รูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เขตภาคเหนือตอนบน. วารสารชุมชนวิจัย, 12(1), 73-74.
- ธีระ รุญเจริญ. (2558). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษาเพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกกรอบ 3. ขอนแก่น: ข้าวฟ่าง.
- นนท์ อนันต์กุล. (2560). การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนใน กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ศักดิ์ ย้อยเสริมสุทธิ. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเพื่อเพิ่มศักยภาพการประกอบอาชีพของบุคลากรในอุ้มอภินันท์ทั่วไป. วารสารวิจัย มทร. กรุงเทพ, 6(2), 14-15.
- เรืองแสง ห้าสกุล. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรระยะสั้นโดยใช้โมดูลฝึกอบรมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสารวิชาการครูศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 7(2), 52-53.
- วสินี รุ่งเรือง. (2560). การประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(2), 176.
- สุจินต์ วั่งใหม่. (2561). การพัฒนารูปแบบศูนย์ฝึกวิชาชีพ ระยะสั้น เพื่อชุมชน. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 22(2), 227-228.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานโครงการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นฐานสมรรถนะ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟฟิค.

- สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา. (2563). รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2562 รอบ 6 เดือน (ตุลาคม 2561- มีนาคม 2562). สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2554). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน ตามกรอบมาตรฐานหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2558). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- Strickland, A. W. (2006). *ADDIE. Idaho State University College of Education Science, Math & Technology Education*. Retrieved March 2, 2022. from <http://www.ed.isu.edu/addie/index.htm>.
- White, T.A. (1982). *Why Community Participation*. Annual UN Report. New York: United Nations Children's Fund.
-